

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3To/90/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2319011433
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Kresl
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:2319011433.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Rastislava Kresla a sudcov JUDr. Kataríny Stanislavskej a JUDr. Ladislava Révesa, v trestnej veci obžalovaného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C. a spol., pre prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona formou účastníctva ako objednávateľ podľa § 21 ods. 1 písm. b) Trestného zákona a iné, o odvolaní prokurátora Krajskej prokuratúry Trnava proti rozsudku Okresného súdu Galanta č.k. 1T/140/2019-586 zo dňa 30.01.2023, na verejnom zasadnutí konanom dňa 23.01.2024 v Trnave, takto

rozhodol:

Podľa § 319 Trestného poriadku sa odvolanie krajského prokurátora, z a m i e t a .

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresného súdu Galanta č.k. 1T/140/2019-586 zo dňa 30.01.2023 boli obžalovaní A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., trvale bytom D. E. XXX, F. a D. G. C., nar. XX.XX.XXXX v H., trvale bytom G. E. XXX, podľa § 285 písm. c) Trestného poriadku oslobodení spod obžaloby prokurátora Krajskej prokuratúry Trnava č. 1 Kv 35/19/2200-15 zo dňa 07.11.2019 pre skutok právne kvalifikovaný ako prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona formou účastníctva ako objednávateľ podľa § 21 ods. 1 písm. b) Trestného zákona v prípade obž. A. B. a skutok právne kvalifikovaný ako zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona u obžalovaného D. G. C., ktorého sa mali dopustiť na tom skutkovom základe,

že

obvinený A. B. ako majiteľ a konateľ autoškoly Evolutika, s,r.o., so sídlom Kunov č. 193, IČO: 45276579v, presne nezistený deň pravdepodobne v mesiaci jún 2016 na bližšie neurčenom mieste v Trnave, osobne prisľúbil záujemcovi o získanie vodičského oprávnenia pre skupiny RC/CE I. C. úspešné absolvovanie skúšky z odbornej spôsobilosti pre vodičské oprávnenie skupiny RC/CE bez toho, aby I. C. absolvoval cvičné jazdy a vyučovacie hodiny povinnej teoretickej prípravy, načo dňa 28.09.2016 v čase o 13.18 hod. poslal mailom I. C. zo svojej e-mailovej adresy B. na e-mailovú adresu C. cvičný test č. 37 spolu s vyhodnocovacou tabuľkou s tým, že obsahovo totožný test mu bude predložený v deň konania skúšky z odbornej spôsobilosti pozostávajúcej z písomného testu z pravidiel cestnej premávky a z praktickej jazdy v cestnej premávke (ďalej len „skúška“). Za uvedeným účelom obvinený A. B. naviedol obvineného D. G. C., príslušníka Policajného zboru ČOZ: XXXXXX, služobne zaradeného ako starší referent oddelenia bezpečnosti cestnej premávky a dopravných evidencií Okresného dopravného inšpektorátu, Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Galante, ktorý ako skúšobný komisár podľa § 80 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke v znení neskorších predpisov realizoval výkon skúšky, aby I. C. dostal na vypracovanie skúšobný test obsahovo totožný s cvičným testom č. 37. Následne dňa 04.10.2016 v čase približne od 08.00 hod. v J. K. L. M. D. E. XXX/XX v budove Slovenskej pošty, a.s., v priestoroch používaných obchodnou spoločnosťou Autoškola Hílek a spol., a.s., v obvinený D. G. C. ako skúšobný komisár v rozpore s článkom 4 odsek 13 nariadenia prezidenta Policajného oboru č. 18/2010 o vykonaní skúšok z odbornej spôsobilosti, rozhodovaní o vodičskom oprávnení a evidovaní skutkov spáchaných

v súvislosti s vedením motorového vozidla predložil na skúške I. C. na vypracovanie vopred dohodnutý skúšobný test z pravidiel cestnej premávky pre skupinu C,D a T v sade skúšobných testov označený pod č. 57, obsahovo totožný s cvičným testom č. 37, čím obvinený D. G. C. na podnet obvineného A. B. zmanipuloval priebeh skúšky, v dôsledku čoho I. C. vypracoval skúšobný test s maximálnym počtom bodov 55 (100%) a zo skúšky z odbornej spôsobilosti tak prosperel vo všetkých jej častiach. Obvinený D. G. C. tak konal aj napriek tomu, že ako skúšobný komisár mal vedomosť o tom, že má umožniť žiadateľovi I. C. náhodný výber jedného testu zo sady skúšobných testov, čím pri výkone svojej právomoci skúšobného komisára postupom v rozpore s § 83 písmeno a/, písmeno b/ zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke v znení neskorších predpisov vedome, predložením vopred dohodnutého skúšobného testu, poskytol neoprávnenú výhodu žiadateľovi o vodičské oprávnenie I. C. pri skúške z odbornej spôsobilosti a zabezpečil mu obvineným A. B. prisľúbené úspešné absolvovanie skúšky z odbornej spôsobilosti na získanie vodičského oprávnenia bez splnenia zákonných podmienok, čím obvinený D. G. C. zároveň porušil základné povinnosti policajta podľa § 48 odsek 3 písmeno a/, písmeno i/, písmeno n/ zákona č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže SR a Železničnej polície v znení neskorších predpisov,

pretože nebolo dokázané, že skutok spáchali obžalovaní.

Okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil v rozsahu č. I. 586-598.

Proti tomuto rozsudku podal bezprostredne po jeho vyhlásení na hlavnom pojednávaní dňa 30.01.2023 odvolanie prokurátor Krajskej prokuratúry Trnava, ktoré písomne odôvodnil na č.l. 602.

Prokurátor Krajskej prokuratúry Trnava v odvolaní poukázal na to, že okresný súd nevyhodnotil jednotlivé okolnosti prípadu objektívne a správne, skutočnosti vyhodnotil selektívne a jednostranne v prospech obžalovaných, pričom sa zároveň nevysporiadal so všetkými okolnosťami podstatnými pre rozhodnutie. Okresný súd nekriticky prevzal vyjadrenia a stanoviská obhajoby, čím rezignoval na vlastné hodnotenie dôkazov. Podľa názoru prokurátora bolo v konaní jednoznačne preukázané, že skutok na podklade obžaloby sa stal a tento spáchali obžalovaní. Vina obžalovaných bola preukázaná predovšetkým výpoveďami svedkov na hlavnom pojednávaní, najmä svedkov I. C., ktorý podrobne opísal spôsob ako aj dôvod nakontaktovania sa na obžalovaného B., opísal osobnú aj mailovú komunikáciu, spôsob získania testu a nakoniec aj priebeh skúšky, ďalej z výpovede svedka N., ktorý nevyhlásil, že autoškolu Evolutika, s.r.o. odporučil svedkovi C., a tiež z výpovedí svedkov O., D., J. a P., ktorí uviedli, že na skúške prítomný policajt im neumožnil náhodný výber testu, vybral im jednotlivé testy a tieto odovzdal. Tým bola zároveň vyvrátená obhajoba obžalovaného G. C., ktorý naopak uviedol, že uchádzačom vždy umožnil náhodný výber testu. Ďalej poukazuje na výpovede svedkov B. a Q., ktorí zhodne uviedli, že neboli prítomní pri testových skúškach, pričom sám obžalovaný G. C. nevyhlásil, že v deň predmetnej skúšky bol prítomný len on sám ako skúšobný komisár bez inštruktora. Prokurátor sa nestotožnil s názorom okresného súdu, podľa ktorého nebolo bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že email s testom a vyhodnocovacou tabuľkou I. C. fyzicky odoslal práve obžalovaný B.. To, že k emailovej schránke mali prístup viaceré osoby nemožno vnímať izolovane, ale v súhrne s ďalšími dôkazmi. Podľa prokurátora je bezpredmetné, či boli platby svedka I. C. riadne zaúčtované, nakoľko v predmetnej veci sa nevedie trestné stíhanie pre trestný čin korupcie. Pokiaľ ide o trestné oznámenie, ktoré mal podať prokurátor Krajskej prokuratúry Trnava v tejto súvislosti poukazuje na to, že nešlo o oznámenie ale o vyťaženie poznatku o možnom spáchaní trestných činov korupcie, ktorý bol odstúpený Úradu špeciálnej prokuratúry GP SR vo forme zápisnice z hlavného pojednávania z 05.10.2020 spolu s obžalobou v tejto trestnej veci. Zápisnica bola ako poznatok o možnom páchaní trestných činov korupcie ex offo odstúpená Úradu špeciálnej prokuratúry GP SR za účelom posúdenia a zváženia ďalšieho postupu v prípade, ak informácie v nej uvedené už neboli predmetnom iného trestného konania. Odstúpenie tohto poznatku o možnom páchaní trestných činov korupcie bolo teda po preskúmaní obsahu zápisnice realizované zo strany ÚŠP, nie zo strany prokurátora Krajskej prokuratúry Trnava. O vine obžalovaných svedčia nielen výpovede svedkov ale aj listinné dôkazy, a to emailová komunikácia zo dňa 28.09.2016, zaslaný cvičný test č. 37 spolu s vyhodnocovacou tabuľkou, ktorý test následne svedok I. C. preukázateľne aj fyzicky dostal na vypracovanie, a to priamo od obžalovaného D. G. C.. V predmetnej trestnej veci tak bolo dokazovaním preukázané naplnenie objektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu zneužívanie právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona. Skúšky boli plánované týždeň vopred, pričom podľa tohto týždňa si ktorýkoľvek policajt mohol u svedka B. pozrieť, do ktorej

autoškoly pôjde v ten ktorý deň ako skúšobný komisár. V konaní bolo preukázané, že obžalovaný D. G. C. zmanipuloval skúšky v prospech I. C., pričom tak konal aj napriek tomu, že ako skúšobný komisár mal umožniť žiadateľovi náhodný výber testov zo sady skúšobných testov, a súčasne poskytol svedkovi C. neoprávnenú výhodu pri skúške z odbornej spôsobilosti. V danej veci je bez akéhokoľvek vecného či právneho významu, či konal priamo na podnet obžalovaného B., alebo na podnet inej osoby, porušil tým základné povinnosti policajta vyplývajúce mu z § 48 ods. 3 písm. a), písm. i), písm. n) zákona č. 73/1998 Z.z. Prokurátor sa nestotožnil ani s obhajobou obžalovaných spočívajúcou v namietaní čítania zápisnice o výsluchu svedka I. C. z 20.12.2017, ktorú okresný súd opäť nekriticky prevzal do odôvodnenia napadnutého rozsudku. K uvedenému poukázal na to, že obhajoba spočiatku namietala čítanie tejto výpovede z dôvodu, že ide o výpoveď svedka v inej trestnej veci. Za neštandardné považuje, že súd aj napriek objektívnej možnosti overiť si, že táto námietka obhajoby je nedôvodná, o návrhu prokurátora na čítanie svedeckej výpovede rozhodol uznesením, proti ktorému nie je prípustné odvolanie tak, že o návrhu prokurátora rozhodne až po vypočutí všetkých svedkov, prípadne opätovne predvolá svedka I. C.. Prokurátor má za to, že súd mohol a aj mal o návrhu rozhodnúť ešte na hlavnom pojednávaní dňa 05.10.2020 tak, že návrhu buď vyhovie, alebo návrhu uznesením zamietne nie tak ako rozhodol, navyše bez bližšieho odôvodnenia. Prečítaním výpovede svedka C. mali byť v podrobnostiach ozrejmené skutočnosti, o ktorých už svedok v prípadnom konaní vypovedal, avšak s odstupom času si svedok na podrobnosti nepamätal. Osobitne namietal aj postup súdu, kedy na hlavnom pojednávaní dňa 31.05.2021 zamietol návrh prokurátora podľa § 264 ods. 1 Trestného poriadku na čítanie svedeckej výpovede, z dôvodu dodatočnej námietky obhajoby o tom, že táto výpoveď nebola vykonaná kontradiktórnym spôsobom, a to aj napriek tomu, že výpoveď bola učená po vznesení obvinenia D. G. C., aj keď pred vznesením obvinenia A. B.. Poukazuje na to, že výpoveď svedka je zákonným dôkazom, ak pri jej vykonaní boli rešpektované príslušné zákonné ustanovenia. Zásada kontradiktórnosti spočíva v tom, aby mal obžalovaný či už priamo alebo prostredníctvom obhajcu počas trestného konania aspoň raz možnosť klásť svedkovi otázky a konfrontovať ho s tvrdenými skutkovými okolnosťami. V tomto prípade bola zásada kontradiktórnosti plne rešpektovaná, a preto aj napriek tomu, že súd predmetnú výpoveď svedka I. C. z prípravného konania nepovažoval za kontradiktórnu mohol v zmysle aplikačnej praxe vyhovieť návrhu prokurátora podľa § 264 ods. 1 Trestného poriadku a následne prečítanú výpoveď vyhodnotiť. Nestotožňuje sa s odôvodnením súdu z 31.05.2021 o odmietnutí návrhu prokurátora na čítanie zápisnice o výsluchu svedka z prípravného konania podľa § 264 ods. 1 Trestného poriadku, v ktorom odôvodnení okresný súd paradoxne uviedol a zároveň prejudikoval, že bude realizovať výpovede svedkov iba podľa § 263 ods. 1 a § 264 ods. 1 Trestného poriadku, čím tento postup navyše zakladá vadu zmätočnosti. V prípade výsluchu svedka I. C. na hlavnom pojednávaní dňa 31.01.2022 nešlo o prvý výsluch svedka, ale išlo o pokračovanie výsluchu, pri ktorom bol svedok súdom zákonne poučený o dôvodoch odmietnutia vypovedať a pred ktorým výsluchom svedok toto právo nevyužil. Okresný súd tak nezákonným spôsobom znemožnil čítanie svedeckej výpovede z prípravného konania. Navyše súd po odopretí výpovede svedka C. z dôvodu podľa § 130 ods. 2 Trestného poriadku nezisťoval, či je hrozba nebezpečenstva trestného stíhania reálna. Akceptovanie odopretia výpovede svedka výlučne z dôvodu, že svedkovi bol v súvislosti s touto trestnou vecou odobratý vodičský preukaz sám osebe nie je dôvodom na odopretie výpovede podľa § 130 ods. 2 Trestného zákona. Ďalej poukazuje na to, že už pri výsluchu svedka I. C. na hlavnom pojednávaní dňa 05.10.2020 boli splnené zákonné podmienky pre prečítanie jeho výpovede z prípravného konania podľa § 264 ods. 1 Trestného poriadku práve s poukazom na to, že tento svedok si na viaceré okolnosti, o ktorých vypovedal v prípravnom konaní nepamätal vzhľadom na značný odstup. K modifikácii návrhu prokurátora pokiaľ ide o oznámenie konkrétneho ustanovenia Trestného poriadku na priamu výzvu súdu došlo ešte pred rozhodnutím súdu o návrhu, a to priamo do zápisnice o hlavnom pojednávaní. Na tento návrh mal súd prihliadnuť a vyhodnotiť ho v jeho celku, nie selektovane. Súd bez viazanosti obsahom odôvodnenia návrhu prokurátora mal možnosť výpoveď svedka I. C. z prípravného konania prečítať podľa § 263 ods. 4 Trestného poriadku, pretože svedok bol pred výpoveďou riadne poučený o možnosti odmietnuť vypovedať a toto právo zároveň nevyužil. Napriek nezákonnému postupu však svedok I. C. na hlavnom pojednávaní dňa 05.10.2020 za aktívnej účasti obhajoby v podstatných skutočnostiach vypovedal v zhode so svojou výpoveďou z prípravného konania, kedy podrobne opísal osobné ako aj písomné kontakty s obžalovaným A. B. a následne priebeh skúšky. Prokurátor odmieta názor okresného súdu o tom, že v prípade výpovede svedka I. C. z prípravného konania sa jedná o jediný a podstatný dôkaz svedčiaci o vine obžalovaných. Ďalej poukazuje na návrh obhajoby, ktorá žiadala zabezpečiť príslušné rozhodnutie správneho orgánu, ktorým bolo odobraté vodičské oprávnenie svedkovi C. za účelom jeho preskúmania, nakoľko má za to, že v trestnom konaní pre rozhodnutie správneho orgánu platí domnienka zákonnosti, ergo, v trestnom konaní nemožno skúmať zákonnosť rozhodnutia správneho

orgánu. Úvahy obhajoby smerujúce k spochybneniu predmetného rozhodnutia sú bez akéhokoľvek vecného a právneho významu, obsah rozhodnutia správneho orgánu je potrebné vyhodnotiť ako riadne vykonaný dôkaz, a to vo vzájomnom súhrne s ostatnými vykonanými dôkazmi. K uvedenému dodáva, že svedok C. v konaní odmietol vypovedať ešte dávno predtým ako bol v súdnom konaní vyťažovaný súvisiaci poznatok spočívajúci v jeho výpovedi z 05.10.2020 a až následne bolo v správnom konaní vydané rozhodnutie príslušného správneho orgánu o odobratí vodičského oprávnenia I. C.. Namíeta tiež postup okresného súdu, ktorý si početné námietky obhajoby k zákonnosti procesných postupov orgánov činných v trestnom konaní osvojil a pretavil aj do odôvodnenia napadnutého rozsudku. Prokurátor poukázal na časové súvislosti, kedy boli námietky obhajoby vznášané, okolnosti, za ktorých boli modifikované, otázku ich relevancie. Nepodložené konštrukcie obhajoby naznačujúce pochybnosti o motívoch konajúcich orgánov činných v trestnom konaní, ktoré obhajoba doposiaľ nešpecifikovala pokladá za neopodstatnené a v rozpore s elementárnou logikou. Svedok C. v rámci výsluchu dňa 05.10.2020 odpovedal aj na viaceré otázky obhajoby, kedy obhajoba mala možnosť svedka priamo dotazovať aj na okolnosti jeho výsluchu v prípravnom konaní, ktorú možnosť však nevyužila. Ďalej namíeta aj nezákonný postup súdu, kedy súd z vlastnej iniciatívy vypočul ako svedka vyšetrovatelku UIS, C. C. C. Q., a to výlučne z dôvodu potreby ozrejmenia procesných postupov orgánov činných v trestnom konaní, vrátane potreby ozrejmenia realizovaného výsluchu svedka C.. Takýto úkon nemá povahu právne relevantného procesného úkonu, a preto sa ani nesmie nachádzať v trestnom spise. Postavenie orgánu činného v trestnom konaní v konkrétnej trestnej veci je totiž nezlučiteľné s postavením svedka v totožnej veci, pretože o tom, ako prebiehal úkon trestného konania a aký je jeho obsah svedčí primárne zápisnica o úkone. Súd pri tomto úkone celkom zjavne nahrádzal návrhovú aktivitu obhajoby, nepostupoval v súlade so zásadou kontradiktórnosti súdneho konania. Pokiaľ ide o záver súdu o tom, že nebolo preukázané, že by email s testom a vyhodnocovacou tabuľkou bol zaslaný práve obžalovaným A. B., dokonca že elektronická komunikácia bola ako dôkaz zaistená nezákonne (pre absenciu zaistenia mobilného zariadenia svedka C.) uviedol, že ani v prípade vykonania zaistenia a nariadenia znaleckého skúmania by uvedené nedokazovalo, že by odoslaný email skutočne poslal obžalovaný A. B.. Pokiaľ ide o obhajobou namietaný nesúlad v emailovej komunikácii, dodal, že pokiaľ súd nevedel ustáliť resp. odstrániť tento rozpor pričom túto skutočnosť považoval za podstatnú pre objasnenie veci, mal postupom podľa § 141 ods. 1 Trestného poriadku uvedené vyhodnotiť v kontexte s ďalšími dôkazmi, predovšetkým v kontexte otázky jedinečnosti samotnej domény v emailovej adrese a takýto dôkaz mal následne vyhodnotiť v súhrne s ostatnými. Na takýto postup okresný súd opäť rezignoval. Okresný súd pri rozhodnutí neprihliadol na viaceré podstatné okolnosti prejednávanej veci, nevyhodnotil dôkazy vo vzájomných súvislostiach aj napriek tomu, že mu všetky skutočnosti bola v čase rozhodovania známe. Z obsahu odôvodnenia rozsudku vyplýva selektívny postup súdu pri hodnotení dôkazov, a tiež selektívny prístup k stranám v konaní. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby odvolací súd podľa v 321 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. c) Trestného poriadku napadnutý rozsudok zrušil a podľa § 322 ods. 1 vec vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znova prejednal a rozhodol.

K odvolaniu prokurátora Krajskej prokuratúry Trnava sa vyjadril obhajca obžalovaných, ktorý v úvode poukázal na to, že v odvolaní prokurátora sa prelínajú opakované tvrdenia o nesprávnych konštrukciách obhajoby pri obhajobou vykonanom hodnotení dôkazov tak vo vzťahu k zákonnosti, procesnej použiteľnosti alebo dôkaznej hodnote. Vo vzťahu k tvrdeniam prokurátora k spôsobu obhajoby uviedol, že predmetom konania je obžaloba a nie osoba obhajcu a postupy pri výkone obhajoby. K poukazu prokurátora na výpovede svedkov O., D., J. a P. sa už obhajoba vyjadrila na hlavnom pojednávaní a v rámci záverečných rečí. Z výpovedí týchto svedkov vyplýva úplne opačný záver, než aký prezentuje prokurátor v odvolaní, a síce, že prítomný komisár dal svedkom možnosť výberu testov. Svedkovia s odstupom času nevedeli uviesť ako prebiehal výber testov, preto súd správne vyhodnotil túto skutočnosť v prospech obžalovaných. Vo vzťahu k procesnému postupu čítania výpovede svedka I. C. z prípravného konania sa obhajoba vyjadrila už v konaní pred okresným súdom. Obhajca má za to, že okresný súd správne hodnotil v jednotlivosti a súhrne všetky súdom vykonané dôkazy a správne vyvodil záver o pochybnostiach o vine obžalovaných. V konaní nebolo bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že to bol práve obžalovaný B., ktorý emailovo komunikoval so svedkom C. a nebolo preukázané tiež to, že to bol obžalovaný B., kto sa so svedkom C. stretol. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že medzi osobou C. a inou osobou prebiehali dve rôzne emailové komunikácie s emailovej adresy autoškoly Evolutika, pričom tieto majú rôzne časové ohraničenia, rôzny použitý fond písma, a nie totožný text. Emailovú adresu pritom mohli používať aj iné osoby ako obžalovaný B.. Pokiaľ ide o platby svedka C., tieto boli riadne zaúčtované, čím bol vyvrátený akýkoľvek finančný motív oboch obžalovaných. Pokiaľ ide o kritiku prokurátora vo vzťahu k vedeniu obhajoby, poukazuje na to, že

samotná okolnosť v akom štádiu trestného konania bude obhajca v rámci výkonu obhajoby poukazovať na nezákonnosť dôkazov je vo výlučnej kompetencii obhajcu a ide o taktiku vykonávania obhajoby. Obhajca záverom poukázal na nedostatky, a to absenciu vykonania rekognície obžalovaných svedkom C.. Navrhol, aby odvolací súd odvolanie prokurátora zamietol ako nedôvodné.

Krajský súd vo veci vykonal verejné zasadnutie dňa 23.01.2024 za prítomnosti zástupkyne Krajskej prokuratúry v Trnave, obžalovaných a ich obhajcu. Prokurátor zotrval na podanom odvolaní, obsah odvolania nežiadal zmeniť ani doplniť. Odvolací súd oboznámil prítomných s napadnutým rozsudkom, odvolaním prokurátora Krajskej prokuratúry Trnava, vyjadrením obhajcu k odvolaniu, ako aj podstatným obsahom spisu. Procesné strany nemali žiadne pripomienky k oboznamovanému obsahu spisového materiálu, ani návrhy na doplnenie dokazovania. Zástupkyňa Krajskej prokuratúry v Trnave sa v plnom rozsahu pridržala obsahu odvolania, nežiadala nič doplniť, pričom zotrvala aj na odvolacom návrhu. Obhajca obžalovaným poukázal na vecnú správnosť a zákonnosť napadnutého rozsudku. K jednotlivým námietkam sa okresný súd vyjadril už počas prvostupňového konania, väčšina z nich je už len opakovanie v odvolacom konaní. Navrhol, aby odvolací súd odvolanie prokurátora podľa § 319 Trestného poriadku zamietol ako nedôvodné. Obžalovaní zhodne navrhli, aby sa odvolací súd stotožnil s rozsudkom okresného súdu.

Podľa ustanovenia § 317 ods. 1 Trestného poriadku, ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku, alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3 Trestného poriadku, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku, event. napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie ako i správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytykané prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Po splnení prieskumnej povinnosti v rozsahu § 317 Trestného poriadku odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie prokurátora Krajskej prokuratúry Trnava nie je dôvodné, v dôsledku čoho sú splnené podmienky pre jeho zamietnutie v zmysle § 319 Trestného poriadku.

Odvolací súd konštatuje, že okresný súd v záujme náležitého zistenia skutkového stavu veci vykonal všetky dôkazy, ktoré mal k dispozícii, a to pri uplatnení všetkých základných zásad, ktoré trestný proces upravujú, a to aj napriek nesúhlasu a odvolacím námietkam prokurátora. Podľa názoru odvolacieho súdu okresný súd zrozumiteľne, presvedčivo a zákone súladným spôsobom vysvetlil akými úvahami sa pri svojom rozhodnutí spravoval, prečo nemal za preukázané, že skutok spáchali obžalovaní, na aké skutočnosti pri rozhodnutí prihliadol a ktoré skutočnosti boli pre rozhodnutie rozhodujúce. Pokiaľ ide o odôvodnenie rozsudku, tento zodpovedá zákonným požiadavkám vyplývajúcim z ust. § 168 Trestného poriadku a odvolací súd sa s týmto odôvodnením stotožňuje a odkazuje naň. Na konštatovanie správnosti odvolací súd uvádza nasledovné:

Podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne, nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Proces dokazovania (a to nie len z hľadiska hodnotenia obsahu jednotlivých dôkazov, ale aj z hľadiska rozsahu dokazovania) je ovládaný zásadou voľného hodnotenia, kedy po vykonaní logických úsudkov v kontexte všetkých vo veci vykonaných dôkazov dochádza k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Zákon pritom neurčuje a ani nemôže určiť konkrétne pravidlá, podľa ktorých by sa malo vychádzať v konkrétnom prípade pri určení rozsahu dokazovania alebo pri hodnotení obsahu dôkazov, prípadne ich vzájomnej súvislosti. Jediným všeobecným pravidlom určujúcim rozsah dokazovania je zásada vyjadrená vo vyššie citovanom ustanovení podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, ktorej orgány postupujú tak, aby bol zistený

skutkový stav veci, a to v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie. (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu sp. zn. 1To/7/2012 z 30. januára 2013)

Každá okolnosť dôležitá pre rozhodnutie vo veci musí byť v súlade s uvedenou zásadou spoľahlivo preukázaná tak, aby nemohla vzbudzovať žiadnu pochybnosť. Za zistenie skutočného stavu veci preto nemožno považovať iba zistenie o pravdepodobnosti dokazovanej skutočnosti, hoci výsledky dokazovania pripúšťajú možnosť urobiť záver, že existuje, avšak na druhej strane nevyklúčujú možnosť iného alebo opačného záveru. Ak zostanú po vyčerpaní všetkých dôkazných prostriedkov pochybnosti o niektorej skutkovej okolnosti dôležitej pre zavinenie, bude nevyhnutné obžalovaného oslobodiť spod obžaloby pri rešpektovaní zásady „in dubio pro reo“, t.j. v pochybnostiach v prospech obvineného. (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6To/8/2018 z 20. februára 2019).

Na preukázanie toho, či sa skutok pre ktorý bola osoba obžalovaná stal, ako i na preukázanie viny obžalovaného musí súhrn priamych i nepriamych dôkazov tvoriť logickú, ničím nenarušenú sústavu navzájom sa dopĺňujúcich dôkazov a skutočností, ktoré vo svojom celku nielen spoľahlivo preukazujú všetky okolnosti žalovaného skutku, t.j. či sa skutok stal, či z jeho spáchania obžalovaného spoľahlivo usvedčujú a súčasne vylučujú možnosť akéhokoľvek iného právneho záveru. Výrok o vine môže byť založený len na takých dôkazoch, ktoré celkom vylučujú pochybnosť, že skutok, ktorý je predmetom trestného stíhania sa stal. To platí obzvlášť vtedy, keď v prejednávanej príhode existujú dve skupiny dôkazov, ktoré si navzájom odporujú, pričom rozhodnutie musí oprieť o vierohodnosť jednej alebo druhej skupiny dôkazov. Na tomto mieste je nutné zdôrazniť, že ani vysoký stupeň podozrenia sám o sebe nevytvára zákonný podklad pre odsudzujúci výrok. V trestných veciach musia byť dôkazy nad slnko jasnejšie (lat. In criminalibus probationes debent esse luce clariores).

Súd prvého stupňa pri vykonávaní dôkazov na hlavnom pojednávaní postupoval podľa príslušných ustanovení Trestného poriadku upravujúcich spôsob vykonania dôkazov, pričom sa nedopustil žiadnych závažných chýb, ktoré by mohli mať vplyv na zistenie skutkového stavu veci, tak ako namietal prokurátor v odvolaní. S poukazom na rozsah a spôsob vykonaného dokazovania podľa odvolacieho súdu dospel aj k správny právny a tiež skutkový záverom. Vzhľadom na to, že okresný súd zodpovedal na všetky podstatné rozpory a námietky prokurátora už v odôvodnení napadnutého rozsudku, pričom odvolacie námietky sú v podstate totožné s námietkami vznesenými počas prvostupňového konania, odvolací súd obmedzí na konštatovanie správnosti skutkových ako aj právnych zistení a v obsahu stručné odôvodnenie odvolacích námietok prokurátora.

Ako prvé prokurátor namietala de facto spôsob vyhodnotenia dôkazov, majúca za to, že v konaní bolo dostatočným spôsobom preukázané, že skutok sa stal ako je uvedené v obžalobe a páchatelmi boli obžalovaní.

K tejto námietke odvolací súd uvádza, že s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania možno bezpečne konštatovať len skutočnosť, že svedok I. C. obdržal dňa 28.09.2016 na svoju emailovú adresu C. cvičný test č. 37 spolu s vyhodnocovacou tabuľkou, a to z emailovej adresy B., v ktorom bola zároveň informácia o čase a mieste konania skúšky na získanie rozšíreného vodičského oprávnenia. V stanovený deň sa svedok C. na skúšku dostavil (do priestorov využívaných Autoškola Hílek, s.r.o.), pričom na skúške bol ako skúšajúci komisár prítomný obžalovaný D. G. C.. Na vypracovanie dostal test č. 57, ktorý bol obsahovo totožný s testom č. 37, ktorý mu bol zaslaný emailom. Tento test vyplnil, so 100% - nou úspešnosťou, na čo získal žiadané rozšírené vodičské oprávnenie.

Aj napriek dôkazom, ktoré boli vykonané, a na ktoré poukazoval prokurátor v odvolaní (výpoveď svedka I. C., svedecké výpovede ďalších prítomných uchádzačov o vodičské oprávnenie, predmetný email s testom č. 37, stotožnenie telefónneho čísla, okrúhla pečiatka obž. D. G. C., a ďalšie), tieto nepostačovali pre vyslovenie záveru, že skutku sa dopustili obžalovaní.

Pokiaľ ide o obžalovaného I. B., tento mal byť usvedčovaný primárne výpoveďou svedka I. C., ktorý mal opísať okolnosti, ktoré predchádzali vykonaniu skúšky (stretnutie v Trnave na pumpe, odovzdanie finančnej hotovosti, dohoda o termíne skúšky). V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje práve na výpoveď svedka I. C. z hlavného pojednávania dňa 05.10.2020, ktorý síce o skutku vypovedal v rámci voľného opisu hneď v úvode výsluchu, jeho výpoveď však nebola konzistentná a presvedčivá v podstatných okolnostiach. Svedok na hlavnom pojednávaní nevedel uviesť osobu (nespomenuť si),

od ktorej dostal „tip“ na obžalovaného I. B., nevedel konkretizovať dátum a miesto na akom sa mal s obžalovaným stretnúť, akú finančnú hotovosť mu mal odovzdať v akých časoch, čo konkrétne bolo predmetom rozhovorov. Okrem formy kontaktu nevedel uviesť s akou konkrétne požiadavkou mal osloviť obžalovaného B., spočiatku uvádzal, že si mali dohodnúť termíny, ktorých hodín sa ma zúčastniť, pričom následne uviedol, že mu išlo o to, aby sa zúčastnil len skúšky bez riadnej výučby. Pokiaľ ide o finančnú hotovosť, spočiatku uviedol, že obžalovanému dal hotovosť približne v sume 800-900 eur (na okolnosti odovzdania si však nepamätal), neskôr uvádzal ďalšiu sumu 300-400 eur. Na jednej strane uviedol, že si nie je istý, či obžalovanému B. odovzdal hotovosť na stretnutí, následne uviedol, že asi na prvom stretnutí odovzdal obžalovanému hotovosť vo výške 800-900 eur, v ďalšej časti uviedol, že obžalovanému odovzdal sumu na dvoch stretnutiach. Svedok vychádzal pri stotožnení osoby, ktorá mu údajne mala zaslať email s cvičným testom len z domnienky, že pokiaľ sa stretol s obžalovaným B., tento mu následne aj automaticky mal email zaslať, nebol si však istý, či email skutočne dostal od obžalovaného B.. Svedok si nespomenul ani na priebeh skúšky, nevedel uviesť či sa na skúške testy odovzdávali priamo skúšobným komisárom, alebo si testy žrebovali uchádzači sami. Nevedel uviesť kto bol prítomný na skúškach, kto uchádzačom rozdával testy, dostal však test, ktorý mu bol zaslaný emailom.

Výpoveď svedka I. C. mala byť kľúčovým dôkazom svedčiacim o vine oboch obžalovaných, a preto jej obsah mala mať takú kvalitu, ktorá by vylučovala akúkoľvek inú alternatívu priebehu skutku. Výpoveď svedka I. C. vzhľadom na jej nekonzistentnosť spôsobenú aj odstupom času a oslabením pamäťovej stopy nebola spôsobilá na usvedčenie obžalovaných ani v spojení s výpoveďami ďalších svedkov – uchádzačov, ktorí v totožný deň absolvovali skúšku na získanie vodičského oprávnenia spolu so svedkom I. C. a tiež v spojení s listinnými dôkazmi. Nemožno sa stotožniť s názorom prokurátora o tom, že zo svedeckých výpovedí ďalších uchádzačov vyplýva, že na skúške bol prítomný len obžalovaný D. G. C. a tento neumožnil uchádzačom náhodný výber testov, ale testy uchádzačom priamo odovzdal sám. Svedkovia D., A., C., R. S. G. B. vypovedali o priebehu skúšky tak, že test si sami losovali, a teda bol im umožnený náhodný výber. Svedkovia O. a P. si nespomenuli, či bol uchádzačom umožnený náhodný výber testov. Jediná svedkyňa J. vypovedala tak, že skúšajúci policajt dal každému uchádzačovi ním vybraný test. Svedkovia sa okrem uvedeného nezhodli ani v otázke prítomnosti osôb v skúšobnej miestnosti, keď svedok C., O., P. a A. uviedli, že na skúške boli okrem skúšajúceho komisára prítomné aj iné osoby - inštruktori (ktorí sú za obdobné konanie trestne stíhaní v inej trestnej veci), a to osoba ženského pohlavia a inštruktor Q.. Z výpovedí svedkov vyplynuli výrazné rozpory v opise priebehu skutku, ktoré mali na proces dokazovania zásadný dopad.

Za priamy usvedčujúci dôkaz o vine obžalovaného B. nemožno považovať ani výpoveď svedka N., ktorý mal otcovi svedka I. C. odporučiť na získanie rozšíreného vodičského oprávnenia pre syna (svedka I. C.) autoškolu Evolutika, s.r.o. s uvedením telefonického kontaktu, ktorý v rozhodnom čase používal obžalovaný B.. Svedok N. osobne I. C. ml. nepoznal. Pokiaľ by mu aj mal odporučiť autoškolu Evolutika, s.r.o. a svedok C. mal skutočne osloviť obžalovaného B., nie je možné automaticky prezumovať, že práve za účelom získania vodičského oprávnenia obchádzaním riadnych pravidiel. Svedok N. pritom uviedol, že autoškolu Evolutika, s.r.o. odporučil otcovi svedka C. a ten mal túto informáciu zrejme odovzdať svojmu synovi. Svedok I. C. však vo výsluchu nespomenul takýto priebeh získania informácie, svojho otca nespomenul, nevedel si spomenúť na osobu, od ktorej túto informáciu mal.

Pokiaľ ide o email, ktorý bol dňa 28.09.2016 zaslaný z emailovej adresy B., ani tento dôkaz priamo bez ďalších podporných dôkazov neusvedčuje obžalovaného B. zo spáchania skutku. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že spoločnosť Evolutika, s.r.o. mala v sídle v Galante celkom dva počítače, a v nich emailové kontá, ktoré používali viacerí zamestnanci (dispečer, inštruktori). Počítače boli voľne prístupné, rovnako ako služobné mobilné telefóny, preto do úvahy eventuálne mohli prichádzať viaceré osoby, ktoré mohli email s cvičným testom uchádzačom odoslať.

Pokiaľ ide o obžalovaného D. G. C., vo vzťahu k tomuto obžalovanému vznikli ešte výraznejšie pochybnosti o jeho participácii na spáchaní skutku. Obidvaja obžalovaní zhodne uviedli, že v čase spáchania skutku sa nepoznali, po prvýkrát prišli do kontaktu niekoľko mesiacov po skúške (niekedy na jar v roku 2017). Tento obžalovaný bol podľa názoru odvolacieho súdu takpovediac spojený s trestnou činnosťou len tým, že v daný deň bol rozpisom rozvrhu pridelený práve do autoškoly Hílek, s.r.o. ako skúšobný komisár. Svedok sa nielenže nepoznal s obžalovaným B. a teda v čase spáchania medzi obžalovanými neboli žiadne pracovné ani iné väzby, ale do kontaktu neprišiel ani so svedkom I. C., ktorý

o tomto obžalovanom dovtedy ani nepočul. Pokiaľ sa tieto tri osoby v čase pred a v deň spáchania skutku nepoznali, nemali o sebe vedomosť, je len ťažko pravdepodobné, ako by mohli koordinovať postup pri podvodnom získaní vodičského oprávnenia svedkom C.. Obžalovaný D. G. C. a tiež svedok B. uviedli, že o tom, do akej autoškoly pôjde ako skúšobný komisár sa dozvedel vždy v deň konania skúšok ráno po príchode do práce. Rozpisy plánov skúšobných komisárov sa podľa svedka B. síce vypracúvali s týždňovým predstihom, svedok nevyhlásil, že jednotliví príslušníci mohli nazrieť aj vopred do akej autoškoly idú, to však ešte samo o sebe nezakladá domnienku, že tak urobil v tom čase aj obžalovaný D. G. C. bez akýchkoľvek dôkazov. Obžalovanému A. B. sa kládlo za vinu že tento „naviedol“ obžalovaného D. G. C., aby na vypracovanie dostal test zhodný s testom, ktorý mu bol zaslaný. V konaní však žiadna priama súvislosť medzi konaním D. G. C. a konaním obžalovaného I. B., prípadne vzájomná koordinácia v konaní nevyplývala. Keďže sa v rozhodnom čase nepoznali, obžalovaný D. C. nemohol mať vedomosť o tom, aký test má byť „pridelený“ na vypracovanie I. C., s ktorým rovnako dovtedy neprišiel do styku. Obžalovaný D. G. C. dokonca ani vopred nemal k dispozícii žiadne cvičné testy s vyhodnocovacími tabuľkami, nemohol mať vedomosť o tom, že uchádzačovi C. bol zaslaný test č. 37, ktorý mal na skúške dostať. Na tomto mieste treba podotknúť, že cvičný test zaslaný svedkovi C. bol očíslovaný č. 37, pričom na skúške dostal test č. 57, a teda nie je zrejme ako by obžalovaný D. G. C. mohol vedieť, že tieto dva testy s rôznym číselným označením sú obsahovo zhodné. V prípade obžalovaného D. G. C. absentuje aj akákoľvek motivácia k takémuto konaniu, nikdy predtým nebol z obdobného konania stíhaný ani disciplinárne postihnutý, jeho služobné hodnotenie je kladné, z dokazovania vyplývalo, že ako skúšobný komisár bol rešpektovaný práve pre prísnosť pri realizácii skúšok.

Vzhľadom na takéto skutkové rozpory a absenciu reťaze priamych či nepriamych usvedčujúcich dôkazov, ktoré by poskytovali jednoznačný obraz o priebehu skutku a jeho páchateloch bol záver okresného súdu o oslobodení obžalovaných spod obžaloby podľa § 285 písm. c) Trestného poriadku správnym.

Pokiaľ ide o námietky prokurátora vzťahujúce sa na vedenie obhajoby, v tomto smere odvolací súd poukazuje na to, že je právom obhajcu, aký spôsob obhajoby svojho klienta zvolí, a to vrátane obhajobnej taktiky spočívajúcej vo vznášaní námietok v rôznych štádiách trestného konania. Pre vznášanie námietok obhajoby neplatí zásada koncentrácie konania, obhajobná taktika sa počas konania môže prirodzene meniť práve podľa aktuálnej dôkaznej situácie a procesným návrhom ďalších procesných strán. Za pomyslenú hranicu vedenia obhajoby je nutné považovať uchýlenie sa k nezákonným prostriedkom, ktorý vedie k nezákonnému spôsobu obhajoby, čo však nebol tento prípad. K obsahu odvolania prokurátora, v ktorom sa vyjadruje práve k spôsobu vedenia obhajoby sa tak odvolací súd nebude vyjadrovať z dôvodu nadbytočnosti, keďže ani nemal vecný dopad na meritórne rozhodnutie.

Pokiaľ ide o námietku prokurátora, ktorou poukazoval na nedôvodné odopretie výpovede svedka I. C. podľa § 130 ods. 2 Trestného poriadku a rovnako namietal aj akceptovanie dôvodov odopretia výpovede okresným súdom, odvolací súd uvádza:

Svedok je významným a nezastupiteľným prvkom v trestnom konaní, pretože vypovedá o skutočnostiach, ktoré priamo a bezprostredne vnímal svojimi zmyslami. Každý je povinný dostaviť sa na predvolanie orgánu činného v trestnom konaní (súdu) a vypovedať ako svedok o tom, čo mu je známe o trestnom čine a o páchatelovi alebo o okolnostiach dôležitých pre trestné konanie (tzv. všeobecná svedecká povinnosť). Všeobecná svedecká povinnosť však nie je absolútna, pretože samotný Trestný poriadok predpokladá z tejto povinnosti výnimky, ktorými sú napr. zákaz výsluchu svedka a právo svedka odoprieť výpoveď. Aj keď podľa ustálenej praxe súdov a podľa teórie trestného práva je v konaní pred súdmi dokazovanie výpoveďou svedka založené na všeobecnej povinnosti svedčiť, ktorú možno aj vynucovať podľa ustanovení Trestného poriadku, nemožno opomenúť, že právo svedka odoprieť výpoveď, za podmienok určených zákonom, je dôsledkom ústavnej ochrany proti sebaobviňovaniu uvedenej aj v článku 37 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd.

Právo svedka odoprieť výpoveď, ak by svojou výpoveďou spôsobil nebezpečenstvo trestného stíhania sebe alebo osobám uvedeným v ustanovení § 130 ods. 2 veta prvá Trestného poriadku, je dôsledkom ústavnej ochrany pred takouto povinnosťou (článok 47ods. 1 Ústavy SR, resp. článok 37 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd). Rešpektovanie tejto zásady má prednosť pred dosiahnutím účelu trestného konania v zmysle § 1 Trestného poriadku, a to aj vtedy, ak by v konkrétnej veci mohla viesť k dôkaznej núdzi. (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Tdo/4/2011 z 8.3.2011, judikát R 35/2008)

Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že svedok I. C. bol v prípravnom konaní vypočutý celkom trikrát, a to dňa 20.12.2017 (na tomto výsluchu svedok vypovedal, nebol zastúpený obhajcom); dňa 15.05.2018 (svedok odmietol vypovedať, bol zastúpený obhajcom) a dňa 24.04.2019 (svedok odmietol vypovedať, bol zastúpený obhajcom). K využitiu práva svedka I. C. podľa § 130 ods. 2 Trestného poriadku došlo po zákonom poučení svedka, pričom odmietnutie odôvodnil poukazom na možné trestné stíhanie. Pokiaľ ide o výsluch svedka I. C. zo dňa 20.12.2017, počas tohto výsluchu tak v monologickej časti ako aj počas kladení otázok vyšetrovateľom zodpovedal podrobne o skutočnostiach týkajúcich sa protiprávneho konania obžalovaných.

V konaní pred súdom bol svedok I. C. vypočutý rovnako trikrát, a to dňa 05.10.2020 (svedok vypovedal); dňa 31.01.2022 (svedok odmietol vypovedať) a dňa 30.01.2023 (svedok odmietol vypovedať). Pokiaľ ide o výsluch dňa 05.10.2020, počas tohto výsluchu svedok riadne vypovedal, v monologickej časti výsluchu sám spontánne a súvisle vypovedal o okolnostiach skutku, následne odpovedal na otázky. Tento výsluch, tak ako už bolo uvedené vyššie, nebol dostačujúcim dôkazom na vyslovenie viny obžalovaných, v rozhodujúcich okolnostiach nebol konzistentný, svedok sa nevedel vyjadriť k podstatným okolnostiam prípadu. Pokiaľ ide o výsluchy na hlavných pojednávaniach v dňoch 31.01.2022 a 30.01.2023, tu už obžalovaný po zákonom poučení odmietol vypovedať podľa § 130 ods. 2 Trestného poriadku, odôvodňujúc obavou a rizikom privodenia si trestného stíhanie. Nemožno sa stotožniť s tvrdením prokurátora, ktorý namietal, že súd nezisťoval dôvody odmietnutia svedka vypovedať a následne jeho dôvod nesprávne akceptoval ako kvalifikovaný dôvod. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na zápisnice z predmetných hlavných pojednávanií (najmä zápisnicu z hlavného pojednávania dňa 31.01.2022 v znení opravného uznesenia na č.l. 567), z ktorých je zrejmé, že súd sa aktívne a výslovne dotazoval z akých dôvodov svedok odmieta vypovedať. Svedok C. opakovane poukazoval na obavu z nebezpečenstva trestného stíhanie, ktorú nadobudol najmä po tom, ako mu bolo rozhodnutím Okresného dopravného inšpektorátu OR PZ právoplatným dňa 04.03.2021 odobraté vodičské oprávnenie sk. BE, C1E, CE, z dôvodu, že svedok nespĺňal podmienky na jeho udelenie. Odvolací súd má za to, že jednak okresný súd riadne zisťoval dôvody, pre ktoré svedok odmietol vypovedať a tiež správne vyhodnotil splnenie podmienok pre akceptovanie dôvodov odmietnutia výpovede. V tomto smere odvolací súd dodáva, že konajúci súd nemôže pri posúdení dôvodov odmietnutia výpovede svedka vychádzať iba z jeho vyjadrenia, ale musí zhodnotiť kontext doterajšieho dokazovania a všetky skutočnosti, ktoré boli doposiaľ známe. Okrem toho, že medzi prvým výsluchom a posledným výsluchom na hlavnom pojednávanií svedka C. bolo vydané rozhodnutie o odobratí vodičského oprávnenia svedkovi (ktoré ho o strachu z privodenia trestného stíhanie odôvodnene utvrdilo), boli oboznámené aj listinné dôkazy, z ktorých je zrejmé, že voči svedkovi B. a spol. (najmä inštruktori autoškoly Evolutika, s.r.o.) bolo začaté trestné stíhanie pre trestný čin zneužívania právomocí verejného činiteľa na obdobnom skutkovom podklade, ako v tejto veci, pričom účastníkom skúšok pre získanie vodičského oprávnenia bez splnenia zákonných podmienok (ktoré boli predmetom trestného stíhanie č. SKIS-278/OISZ-V-2016 v trestnej veci B. a spol. bol aj samotný svedok I. C.). Vzhľadom na uvedené potom možno konštatovať, že dôvody uvedené svedkom C. v spojení s vyvíjajúcou sa dôkaznou situáciou známou svedkovi (trestné stíhanie ďalších osôb) možno považovať za také, ktoré on sám mohol opodstatnene pociťovať ako obavu z privodenia si trestného stíhanie a v tom prípade nebolo možné na jeho výsluchu trvať. Opačným postupom by došlo k porušeniu ústavnej maximy zákazu donucovania k sebaobvineniu vyplývajúcej z čl. 47 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Pokiaľ ide o námietku o tom, že právo odmietnuť vo veci vypovedať sa nevzťahuje na celú svedeckú výpoveď, odvolací súd súhlasí s názorom prokurátora o tom, že toto právo svedka nemožno uplatňovať en bloc vo vzťahu k výpovedi ako celku. Je však nutné dodať, že právo odoprieť výpoveď z dôvodu nebezpečenstva trestného stíhanie nie je absolútne v tom zmysle, že možnosť odmietnuť vypovedať sa uplatňuje len v rozsahu odmietnuť odpovedať na ďalšie otázky kladené vyšetrovateľom, avšak nevzťahuje na samostatné rozprávanie svedka v úvode výsluchu, pretože tu má možnosť svedok sám vynechať to, čo pokladá za nebezpečné. Uvedené vyplýva napr. aj z Nálezu ÚS ČR, III. ÚS 149/97, podľa ktorého „Podle přesvědčení Ústavního soudu ústavně chráněné právo svědka na odepření výpovědi pro nebezpečí trestního stíhání jeho nebo osob v zákoně vyjmenovaných není (na rozdíl od důvodů spočívajících v příbuzenském či obdobném vztahu) absolutní; absolutní v tom smyslu, že právo odepřít výpověď by se mělo vztahovat k výpovědi jako celku (svědkovo právo odepřít výpověď a contr. oprávnění odepřít vypovídat). Jestliže zákon vyžaduje, aby na počátku výslechu byla dána svědkovi možnost, aby spontánně a souvisle vylíčil, co o věci ví, je mu tím současně umožněno, aby ve své výpovědi

pominul to, čo (ze zákonom stanoveného dôvodu) pokladá pro sebe (pro zákonom vyjmenované osoby) za nebezpečné; teprve tehdy, jsou-li mu kladeny upřesňující či doplňující otázky, přísluší mu oprávnění odpověd' na ně odmítnout; jakými okolnostmi odepření odpovědi svědek zdůvodní, záleží přirozeně zcela na něm samotném, z hlediska soudu půjde však (s ohledem na následné rozhodnutí) vždy o kvalitu informací, kterých se mu od svědka dostane.“ Svedok I. C. nevyužil toto právo vo vzťahu ku svojej výpovedi ako celku, resp. okresný súd neakceptoval odmietnutie jeho výpovede ako celku, pretože v konaní na hlavnom pojednávaní dňa 05.10.2020 v rámci monologickej časti výpovede sám opísal to, čo vie o trestnej činnosti obžalovaných a teda vypovedal o skutočnostiach trestného konania obžalovaných. Svedkovi teda nielenže bolo umožnené spontánne vyjadriť sa, ale týmto bola dodržaná vyššie uvedené podmienka.

Nad rámec uvedeného odvolací súd dodáva a dáva za pravdu prokurátorovi v tom, že svedok vždy musí uviesť dôvod, pre ktorý sa rozhodol odmietnuť vypovedať. Od svedka však nemožno vyžadovať také podrobné vysvetlenie odmietnutia, aby toto vysvetlenie vlastne potvrdilo dôvodnú obavu z trestného stíhania. V prípadoch, v ktorých sa svedok rozhodol využiť svoje právo odoprieť výpoveď pre nebezpečenstvo trestného stíhania podľa § 130 ods. 2 Trestného poriadku, ide o veľmi citlivú problematiku, najmä ak Trestný poriadok zveruje orgánom činným v trestnom konaní a súdom právo rozhodnúť o dôvodnosti odopretia vypovedať. Orgán činný v trestnom konaní alebo súd, ak má ísť o skutočný rozhodovací proces, musia mať k dispozícii aspoň v nevyhnutnej miere dostatočné informácie o dôvodnosti odopretia výpovede. (Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 21. februára 2008, sp. zn. 1 Tošs 9/2008). S poukazom na uvedené možno konštatovať, že rozsah zisťovania dôvodov odmietnutia výpovede zo strany okresného súdu bol dostačujúci na to, aby bolo o akceptovaní či neakceptovaní týchto dôvodov rozhodnúť.

S poukazom na vyššie uvedené možno vo vzťahu k tejto námietke uzavrieť, že nebola dôvodná. Procesný postup súdu (dodržanie poučenia, dotazovanie sa na dôvody odmietnutia výpovede, posúdenie dôvodov odmietnutia výpovede) bol zákonný, a okresný súd postupoval správne, keď nevyňucoval od svedka výpoveď a uvedenie dôvodov pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty, a to nad rámec nevyhnutnosti.

Pokiaľ ide o námietku prokurátora vo vzťahu k procesnej použiteľnosti výpovede svedka I. C. z prípravného konania (výpoveď učená dňa 20.12.2017) a s tým spojenú námietku voči zamietnutiu návrhu prokurátora na prečítanie výpovede svedka z prípravného konania, odvolací súd túto námietku vyhodnotil ako nedôvodnú, k čomu uvádza:

Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je aj právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorá okrem iných procesných záruk kladie dôraz aj na zachovanie kontradiktórnosti konania a „rovnosti zbraní“. Podstatou kontradiktórnosti a s ňou súvisiacej „rovnosti zbraní“ je, aby všetci účastníci konania mali reálnu možnosť využiť svoje procesné práva predložiť argumenty a reagovať na protiargumenty protistrany. Kontradiktórnosť sa považuje za všeobecný právny princíp konania, za pravidlo procesného práva ovládajúci každý súdny proces. Spolu s právom na obhajobu je jeho základným princípom. Bez neho vôbec nemožno hovoriť o procese, keď podstatou procesu je konfrontácia dvoch strán, z ktorých každá musí mať možnosť vyjadriť sa, popierať návrhy, argumenty a dôkazy druhej strany a predkladať vlastné. Ide o jednu z hlavných záruk súdneho konania. Neexistuje spravodlivosť bez kontradiktórnej diskusie a čím skôr k nej dôjde, tým väčšia je nádej na objektivnosť. Kontradiktórna diskusia je kráľovskou cestou pri hľadaní pravdy. (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Tdo/28/2020 z 13. januára 2021)

V slovenskom právnom poriadku kontradiktórnosť upravuje Ústava Slovenskej republiky v čl. 48 ods. 2, podľa ktorého nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon. (1) Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti, a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom. (2)

Právo obvineného, resp. jeho obhajcu zúčastniť sa na úkonoch počas prípravného konania a byť tak priamo osobne prítomný pri vykonávaní dôkazov a mať možnosť ihneď počas prebiehajúceho úkonu sa k nemu vyjadriť, príp. ho namietat' alebo vysloviť protiargument, predstavuje jednu z garancií

kontradiktórnosti v prípravnom konaní. Takýmto spôsobom je zaručené, aby obvinený mal možnosť v rámci kontradiktórnej diskusie podrobiť dôkazy svojej vlastnej kritickej previerke.

Predpokladom použiteľnosti výpovede svedka z prípravného konania ako dôkazu je vykonanie takejto výpovede zákonným spôsobom, a to najmä v prípade, kedy výpoveď svedka v konaní predstavuje ťažiskový (rozhodujúci) dôkaz o vine obvinenej osoby. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že svedok I. C. po prvýkrát v prípravnom konaní vypovedal dňa 20.12.2017 (túto výpoveď žiadal prokurátor v prvostupňovom konaní prečítať na odstránenie rozporov s výpoveďou svedka na hlavnom pojednávaní, a to v rôznych postupne modifikovaných režimoch). Táto výpoveď bola realizovaná po vydaní uznesenia o začatí trestného stíhania „vo veci“, ktorým bolo súčasne vznesené obvinenie obžalovanému D. G. C., a to dňa 11.12.2017, avšak pred jeho doručením obžalovanému (č.l. 43). Uznesenie bolo doručené obžalovanému D. G. C. až dňa 10.01.2018 (o trestnom stíhaní sa teda dozvedel až po výsluchu svedka, t.j. v čase výsluchu svedka C. nemal vedomosť o tom, že mu bolo vznesené obvinenie). Následne bolo v predmetnej trestnej veci vznesené obvinenie aj obžalovanému A. B., avšak až dňa 17.12.2018 (t.j. po jednom roku od začatia trestného stíhania vo veci, vznesenia obvinenia obžalovanému D. G. C. a zároveň s odstupom viac ako jedného roka od výpovede svedka C., ktorá mala obžalovaných usvedčovať zo spáchania trestného činu), hoci odvolací súd neidentifikoval žiadne objektívne dôvody, prečo nebolo vznesené obvinenie A. B. bezodkladne, ale až na urgenciu dozorujúceho prokurátora. Počas výsluchu svedka C. nebol prítomný ani jeden obžalovaný (rovnako ich obhajca), pretože v prípade obž. D. G. C. tento o trestnom stíhaní nemal vedomosť a v prípade obžalovaného A. B. voči nemu v uvedenom čase nebolo vznesené obvinenie, a teda nebol formálne trestne stíhaným. Takáto výpoveď potom nemohla slúžiť ako dôkaz v trestnom konaní, a už vôbec nie dôkaz rozhodujúcu, keďže nebola realizovaná kontradiktórnym spôsobom.

Je totižto neprípustné viesť trestné stíhanie len „vo veci“ pri splnení podmienok § 206 ods. 1 Trestného poriadku, teda so zjavným a jednoznačne špecifikovaným a nezameniteľne známym páchatelom (tu rozumej A. B., ktorý bo riadne označený v uznesení o začatí trestného stíhania vo veci, pričom obvinenie mu bolo nedôvodne vznesené až po roku od začatia trestného stíhania a výsluchu kľúčového svedka), eventuálne tiež označeným v uznesení o začatí trestného stíhania menom, priezviskom, prípadne aj adresou bydliska, bez toho, aby zároveň bolo vznesené aj obvinenie tejto osobe. Nerešpektovanie uvedeného postupu reálne znamená, že podozrivý (A. B.) síce je materiálne obvinený, ale formálne nie, čím sa tejto osobe zabránilo uplatňovať procesné práva obvineného, napr. podávať opravné prostriedky, návrhy na vykonanie dokazovania, nazerať do spisu, zvoliť si obhajcu. V ďalších výsluchoch už pritom obžalovaný právo byť prítomný a klásť svedkovi C. otázky nemali, pretože svedok C. odmietol vypovedať. Samozrejme, existujú aj výnimky z kontradiktórneho postupu, a to výpovede svedkov, ktoré majú v zmysle § 263 ods. 3 písm. b) Trestného poriadku charakter neodkladného alebo neopakovateľného úkonu; taký charakter majú aj výpovede svedkov mladších ako 15 rokov (§ 135 ods. 2 veta druhá Trestného poriadku). O tento prípad však v prejednávanej veci nešlo.

Ako vyplýva zo stanoviska trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Tpj 63/2009 zo dňa 07.12.2009, obžaloba v trestnej veci môže byť opretá o výpovede svedkov a iné dôkazy vykonané pred vydaním uznesenia o vznesení obvinenia, prípadne pred oznámením uznesenia o vznesení obvinenia jeho vyhlásením (§ 206 ods. 1 Trestného poriadku), ak k ich vykonaniu došlo po začatí trestného stíhania „vo veci“ podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku. Ak je ale výpoveď svedka jediným usvedčujúcim dôkazom alebo vo významnej miere rozhodujúcim dôkazom, o ktorý chce prokurátor, ako nositeľ dôkazného bremena v konaní pred súdom, oprieť obžalobu, je nevyhnutné takého svedka vypočuť až po vznesení obvinenia (alebo svedka vypočutého pred týmto úkonom znovu vypočuť), a tak zachovať právo obvineného na obhajobu (právo na kontradiktórny postup).

Ďalej odvolací súd poukazuje na to, že čítanie výpovede svedka (bez ohľadu na to, v akom režime podľa Trestného poriadku), ktorý nikdy nebol vypočutý kontradiktórne, samo o sebe nemusí znamenať porušenie čl. 6 ods. 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ak odsúdenie nie je výlučne a ani v rozhodujúcej miere založené na tejto výpovedi. (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I ÚS 140/04 z 20.04.2005) V tomto prípade však svedecká výpoveď I. C. predstavovala kľúčový dôkaz, na ktorom by v rozhodujúcej miere bolo založené odsúdenie a bez ktorého by k začatiu trestného stíhania ani nedošlo.

Z vyššie uvedeného je tak nutné konštatovať, že výpoveď svedka I. C. z prípravného konania z 20.12.2017 nebola vykonaná kontradiktórnym spôsobom, t.j. v ďalšom konaní nebola procesne použiteľným dôkazom, a preto nemohla byť zákonným dôkazom, na podklade ktorého mohol súd vysloviť záver o vine. O to viac, že táto výpoveď v spojení s výpoveďou na hlavnom konaní mal byť rozhodujúcim dôkazom, od ktorého sa mali odvíjať ďalšie už len nepriame dôkazy. Vzhľadom na procesnú nepoužiteľnosť tejto výpovede je už ďalej nadbytočné uvažovať o tom, za akých okolností a v akom režime mohla byť prečítaná a oboznamovaná na hlavnom pojednávaní.

Pokiaľ však ide o návrh prokurátora na čítanie výpovede svedka I. C. z prípravného konania podľa § 264 ods. 1 Trestného poriadku, tento návrh bol vznesený až na pojednávaní, na ktorom svedok odmietol vypovedať, a preto oboznamovanie jeho i tak nekontradiktórne vykonanej výpovede neprichádzalo do úvahy, nakoľko by súd nemohol účinne realizovať odstraňovanie rozporov vo výpovedi.

Pokiaľ ide o návrh na čítanie výpovede svedka I. C. z prípravného konania podľa § 263 ods. 3 Trestného poriadku, k uvedenému odvolací súd dodáva, že prečítať výpoveď svedka pred vznesením obvinenia možno, len ak výsluch bol vykonaný zákonným spôsobom a išlo o jeden z prípadov a) až c) v § 263 ods. 3 Trestného poriadku. Nielenže v predmetnej trestnej veci nešlo o žiaden z prípadov § 263 ods. 3 Trestného poriadku, ale výsluch nebol s poukazom na odôvodnenie vyššie vykonaný zákonným spôsobom. Ak by aj takáto výpoveď bola prečítaná a oboznamovaná na hlavnom pojednávaní, ako podklad pre rozhodnutie sa v dôsledku judikatúry ESLP k čl. 6 ods. 3 písm. d/ Dohovoru nepoužije, ak by na tomto dôkaze bolo výlučne alebo v rozhodujúcej miere založené uznanie viny (bez neho by k uznaniu viny nedošlo). O takúto procesnú situáciu išlo aj v tu prejednávanej veci, pretože vina obžalovaných mala byť založená primárne na takto realizovanom výsluchu svedka C.. Na odstraňovanie rozporov môže byť vždy použitá aj výpoveď svedka, ak bol výsluch vykonaný (v súlade so zákonom) pred vznesením obvinenia (nielen teda v prípade, ak skoršia výpoveď oproti výpovedi na hlavnom pojednávaní vyznieva v prospech obvineného). Je totiž splnená podmienka umožnenia účasti obvineného na výsluchu aspoň jedenkrát v priebehu konania, a to na hlavnom pojednávaní (odvodená od čl. 6 ods. 3 písm. d/ Dohovoru) a svedok musí vysvetliť rozpory v osobnom kontakte so stranami, vrátane obvineného, ktorý má k výpovedi svedka prístup a môže mu kladť aj v tomto smere otázky. V tomto prípade však výpoveď svedka C. z prípravného konania z 20.12.2017 nebola vykonaná zákonne súladným spôsobom, a preto nemohla byť prečítaná ani podľa § 263 ods. 3 Trestného poriadku.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd odvolanie prokurátora Krajskej prokuratúry Trnava podľa § 319 Trestného poriadku zamietol ako nedôvodné.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0, čiže jednomyseľne podľa § 163 ods. 4 Trestného poriadku v spojení s § 170 ods. 6 Trestného poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.